

Notat til Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg om det europæiske semester og den årlige vækstundersøgelse 2015

Indledning

Det europæiske semester udgør rammen om koordineringen af EU-landenes økonomiske politik. Som led i semesteret gennemføres en samlet drøftelse af landenes økonomiske politik i foråret hvert år, som grundlag for landenes vedtagelse af national økonomisk politik, reformer m.v., herunder de nationale finanslove for det efterfølgende budgetår i efteråret. Det fjerde europæiske semester blev afsluttet med vedtagelse af landespecifikke anbefalinger på ECOFIN den 8. juli 2014.

Det europæiske semester 2015 blev indledt med offentliggørelsen af Kommissionens årlige vækstundersøgelse (Annual Growth Survey) den 28. november 2014. I de kommende måneder vil vækstundersøgelsen blive drøftet i relevante rådsformationer og Det Europæiske Råd (DER). På DER den 19.-20. marts 2015 forventes stats- og regeringscheferne på baggrund af vækstundersøgelsen og rådskonklusioner fra bl.a. ECOFIN at vedtage generelle økonomisk-politiske retningslinjer for EU-landene.

Den årlige vækstundersøgelse 2015

Kommissionens årlige vækstundersøgelse skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioriteter for EU. Vækstundersøgelsen for 2015 består af en overordnet rapport og en delrapport om de beskæftigelsesmæssige udfordringer. Der til kommer Kommissionens varslingsrapport om makroøkonomiske ubalancer. Kommissionens forslag til investeringsplan, der blev offentliggjort den 26. november, skal også ses i sammenhæng med dette års vækstundersøgelse. Vækstundersøgelsen udgør sammen med investeringsplanen således den "job-, vækst- og investeringspakke", der er omtalt som en hovedprioritet i den nye Kommissions politiske retningslinjer.

Kommissionen foreslår en ny fælles, integreret tilgang til EU's økonomiske og sociale politik for 2015 baseret på tre søjler:

- 1) En koordineret indsats for fremme af investeringer
- 2) En fornyet forpligtelse til gennemførelse af strukturreformer
- 3) Finanspolitisk ansvarlighed

Kommissionen understreger, at en samtidig indsats inden for alle tre områder vil være nødvendig for at genopbygge tilliden til den økonomiske politik. Kommissionen fremhæver, at særligt en fornyet forpligtelse til at få gennemført strukturreformer på natio-

nalt niveau vil være afgørende i forhold til holdbarheden af de offentlige finanser og mobilisering af investeringer.

Kommissionen nævner, at der er behov for, at offentlige myndigheder på alle niveauer tager ansvar, men også at der er forskel på landene, og at den rigtige tilgang derfor vil variere fra land til land.

1. En koordineret indsats for fremme af investeringer

Som følge af den økonomiske krise er investeringsniveauet i EU i dag 15 pct. lavere end i 2007. Nogle særligt udfordrede medlemslande har oplevet endnu større tilbageslag i investeringsaktiviteten. I Danmark er de private investeringer også faldet siden krisen, men i modsætning til EU som helhed er de offentlige investeringer i Danmark øget fra 2008 til 2013.

I 2013, udgjorde investeringerne 19,3 pct. af BNP i EU, hvilket ifølge Kommissionen svarer til omtrent 2 pct.point under et historisk gennemsnit, hvis man undtager ekstreme observationer. Kommissionen vurderer således, at Europa står over for et investeringsgab på mellem 230 og 370 mia. euro i forhold til den langsigtede trend. Kommissionen har på den baggrund gjort det til en toprioritet at fremme investeringer i EU.

Kommissionen bemærker, at de nationale og regionale myndigheder har en central rolle i forhold til at gennemføre de nødvendige strukturreformer, at føre sund finanspolitik og fremme investeringer mhp. at understøtte vækst og beskæftigelse. De EU-lande, der har finanspolitisk råderum, bør ifølge Kommissionen investere mere. Alle EU-lande bør sikre en effektiv ressourceanvendelse og prioritere investeringer og vækstfremmende udgifter.

Kommissionen har derudover i sammenhæng med dette års vækstundersøgelse fremlagt forslag til en investeringsplan. Forslaget indebærer særligt følgende:

- Oprettelsen af en ny fælles europæisk fond for strategiske investeringer (European Fund for Strategic Investments – EFSI), som forudses potentielt at kunne mobilisere op til 315 mia. euro i yderligere investeringer over de kommende tre år (2015-17). Dette svarer til ca. 2,4 pct. af EU's samlede årlige BNP og dermed ca. 0,8 pct. af BNP for hvert af de tre år.
- EU-midler og midler fra EIB på i alt 21 mia. euro (garantier på 16 mia. euro fra EU-budgettet og 5 mia. euro fra EIB) skal geare 15 gange så meget privat kapital (21 mia. euro x 15 = 315 mia. euro).
- Der skal etableres en sund portefølje af projekter til udvikling og gennemførelse (project pipeline), som sammen med et program for teknisk assistance fra Kommissionen og EIB skal føre investeringer til de områder, hvor der er størst behov for dem.
- En handlingsplan for at fjerne regulatoriske barrierer for investeringer og på den måde gøre Europa til et mere attraktivt sted at investere.

Den nye fælles europæiske fond for strategiske investeringer forudses etableret i samarbejde med og indenfor EIB's eksisterende strukturer.

Kommissionen forudsætter, at der vil kunne tiltrækkes betydelige mængder af privat kapital til fonden (EFSI) på grundlag af offentlige garantier fra EU-budgettet, EIB og evt. kapitalindskud fra EU-landene, hvis de måtte ønske det.

Kommissionen foreslår anvendelse af offentlige garantier på 21 mia. euro, hvoraf 16 mia. euro vil være garantier fra EU-budgettet, mens 5 mia. euro vil være tilsagn fra EIB. Af de 16 mia. euro i form af garantier fra EU-budgettet forudser Kommissionen, at 8 mia. euro skal komme fra anvendelse af en margin i EU-budgettet (2 mia. euro), samt fra allerede allokerede midler under EU-budgetprogrammerne Horizon 2020 (2,7

mia. euro) og Connecting Europa-faciliteten (3,3 mia. euro). Kommissionen anviser ikke umiddelbart finansiering for de resterende 8 mia. euro, men det må formodes, at de skal finansieres gennem en form for national hæftelse.

Kommissionen lægger således til grund, at anvendelse af EU/EIB-midler på 21 mia. euro i fonden potentielt via privat kapital vil kunne mobilisere op til 315 mia. euro i nye investeringer. Dette svarer til et forhold, en såkaldt gearing, mellem private og offentlige midler i fonden på 15. Kommissionen peger på, med henvisning til historiske erfaringer, at et sådant gearingsomfang er opnåeligt.

Af det samlede investeringsomfang på 315 mia. euro forudser Kommissionen, at 240 mia. euro målrettes langsigtede investeringer indenfor transport, energi og digital infrastruktur, uddannelse, forskning, samt miljø. 75 mia. euro forudses allokeret til investeringer i små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og de større selskaber, såkaldte mid-cap selskaber. Kommissionen foreslår, at fonden skal kunne finansiere projekter med højere risiko end dem, EIB aktuelt finansierer.

Kommissionen foreslår desuden, at fonden suppleres med tiltag til en bedre udnyttelse (en højere gearing) af midler under EU's struktur- og investeringsfonde vha. finansielle instrumenter. Kommissionen forudser, at det vil kunne skabe 20-35 mia. euro i yderligere nye investeringer i perioden 2015-17.

Frivillige bidrag fra EU-landene kan komme fra både private midler og offentlige midler, dvs. kapitalindskud i fonden. Det er uklart, hvordan nationale kapitalindskud vil påvirke de offentlige finanser, herunder særligt den opgørelse af den offentlige saldo (EDP-saldoen), som indgår i proceduren for uforholdsmæssige underskud.

Kommissionen foreslår også en handlingsplan for at fjerne barrierer for investeringer. Planen vil fokusere på at forbedre rammevilkårene for virksomheder og forbedre virksomheders adgang til finansiering.

Kommissionen peger desuden på, at prioritet bør gives til at fjerne de betydelige barrierer for investeringer, som ifølge Kommissionen fortsat findes indenfor alle vigtige infrastrukturektorer, herunder sektorerne transport, energi, den digitale økonomi og telesektoren. Kommissionen vil i den forbindelse i sit arbejdsprogram, som ventes fremlagt i december 2014, komme med en prioriteret liste af initiativer.

2. En fornyet forpligtelse til gennemførelse af strukturreformer

En styrket indsats for at gennemføre strukturreformer, der sikrer en mere konkurrencedygtig europæisk økonomi, øget produktivitet og de rette rammebetingelser for langsigtede investeringer, er afgørende i forhold til at kunne håndtere EU-landenes gældsproblemer samt skabe vækst og flere og bedre job. Kommissionen fremhæver, at der er behov for fremskridt både på EU-niveau og nationalt niveau.

På EU-niveau er det en prioritet at sikre gennemførelsen af det indre marked for varer og tjenesteydelser, ligesom der er behov for videreudvikling af det indre marked, at undgå administrative byrder, særligt for små- og mellemstore virksomheder, at forbedre adgang til finansiering samt sikre kvaliteten i investeringer i forskning og innovation. Kommissionen fremhæver udviklingen af et indre digitalt marked som særlig vigtigt i forhold til vækst, beskæftigelse og innovation. Derudover fremhæves strukturelle reformer på energimarkedene som værende nødvendige ift. at få skabt en energunion samt behovet for en ambitiøs indsats ift. arbejdet med at sikre målrettet og smart regulering i EU (REFIT).

Samtidig bør EU-landene sikre en ambitiøs implementering af nationale strukturelle reformer af produktmarkedene, servicesektoren og arbejdsmarkedene. Det kræver nationalt ejerskab og forpligtelse på højeste regeringsniveau og af nationale parlamenter. Også de sociale parter spiller en vigtig rolle.

Kommissionen lægger op til, at man for 2015 på nationalt plan især har fokus på flg. reformområder:

1. Forbedring af arbejdsmarkedsdynamikker og håndtering af de høje arbejdsløshedsniveauer. Landene bør bl.a. prioritere reformer af jobbeskyttelseslovgivning og -institutioner, reducere arbejdskraftsbeskatningen, forbedre uddannelsessystemerne, herunder erhvervsuddannelser og livslang læring, samt reducere arbejdsmarkedssegmentering. Der er også behov for en særlig indsats over for unge og langtidsløse samt for reformer, der sikrer at lønudviklingen flugter med produktivitetsudviklingen.
2. Pensionsreformer. Selvom størstedelen af EU-landene i de seneste år har gennemført pensionsreformer, vil der i mange tilfælde være behov for yderligere reformer for at sikre holdbarheden og tilstrækkeligheden af pensionssystemerne. Det er afspejlet i de landespecifikke anbefalinger for 2014. I mange lande er der bl.a. behov for et mere dynamisk syn på tilbagetrækning, herunder gennem et mere systematisk link mellem den lovbundne pensionsalder og forventet levetid.
3. Modernisering af de sociale beskyttelsessystemer. Der er behov for simple og mere målrettede socialpolitikker, suppleret med bl.a. børnepleje og uddannelse af høj kvalitet og til en overkommelig pris, boligstøtte og adgang til sundhedsvæsenet. Sundhedssystemerne bør moderniseres, bl.a. ved brug af digitale løsninger.
4. Øget fleksibilitet på produktmarkederne og i servicesektoren. Som afspejlet i de landespecifikke anbefalinger for 2014 er det fortsat en udfordring for de fleste EU-lande at sikre mere velfungerende netværksindustrier, at få opgraderet infrastrukturkapaciteten samt at sikre øget konkurrence på produktmarkederne og i servicesektoren, herunder i de lovregulerede erhverv. Effektiv håndhævelse af forbrugerlovgivning vil også øge tilliden og efterspørgslen på det indre marked. Der er i landene gennemført flere reformer i servicesektoren efter EU's servicedirektiv trådte i kraft i 2006, men på det seneste har der været mere varierende fremskridt. Der er behov for en styrket reformindsats på nationalt niveau for at sikre servicedirektivets fulde implementering.
5. Forbedring af rammevilkårene for private investeringer. Det er afgørende at styrke rammevilkårene for erhvervslivet mhp. at fremme private investeringer, særligt i de EU-lande, der har begrænset råderum til offentlige investeringer. Offentlige-Private-Partnerskaber og styring af statsejede virksomheder skal designes på en måde, så man sikrer den bedste udnyttelse af offentlige udgifter og private investeringer. Der bør ligeledes sikres mere åbenhed om offentlige udbudskontrakter. Endelig er det vigtigt med velfungerende konkurslovgivninger for at sikre en effektiv ressourceallokering.
6. Forbedring af kvaliteten af investeringer i forskning og innovation. Landene bør fortsat prioritere offentlige investeringer i forskning og innovation og sikre at investeringerne er effektive og bidrager til gearing af private investeringer. Der bør også fokuseres på kvaliteten af forsknings- og innovationssystemerne, på institutionernes strategiske udvikling og på forskningsprogrammerne. Reforme der sikrer gode investeringsvilkår er en nødvendig betingelse for at erhvervslivet vil investere i forskning og innovation og for hurtigt voksende innovative SMV'er.
7. Øget effektivitet i den offentlige administration. Det er fortsat en udfordring for størstedelen af landene at få de offentlige administrationer moderniseret mhp. at levere "bedre med mindre", bl.a. gennem simplificering, en mere digital tilgang i det offentlige samt reduktion af unødigt bureaukrati og lovgivningsmæssige barrierer. Der er et stort behov for at håndtere bl.a. for lange sags-

behandlingstider og utilstrækkelig brug af IT samt sikre effektive og uafhængige retssystemer.

Kommissionen nævner, at de udpegede reformområder er relevante for alle EU-landene, men at de konkrete initiativer vil variere fra land til land. Inden for euroområdet bør sikres en bedre koordinering af de nationale reformer.

3. Finanspolitisk ansvarlighed

I forbindelse med den finansielle krise var der behov for en omfattende finanspolitisk konsolidering for at genskabe tilliden til EU-landenes offentlige finanser. Med de seneste års tilpasning er det lykkedes at reducere de offentlige underskud og stabilisere gældsniveauerne i EU. Antallet af lande under proceduren for uforholdsmæssigt store underskud er blevet reduceret fra 24 i 2011 til 11 i 2014.

Kommissionen bemærker, at det fortsat høje offentlige gældsniveau sammenholdt med høj ekstern gæld, gør økonomierne mere sårbare overfor negative chok og er en hindring for vækst. Der er derfor behov for at reducere den offentlige gældskvote i de kommende år i overensstemmelse med Stabilitets- og Vækstpagten. Det kan opnås gennem en kombination af ansvarlig finanspolitik og økonomisk vækst. For det første bør hastigheden af den finanspolitiske tilpasning differentieres i tråd med landenes finanspolitiske udfordringer. De lande, der fortsat har holdbarhedsudfordringer, bør fortsætte konsolideringen, mens lande med finanspolitisk råderum bør anvende det til at fremme væksten. Landene bør også udnytte de styrkede nationale budgetmæssige rammer fuldt ud for at blive på det rette spor. For det andet bør konsolideringsstrategien være vækstvenlig. Kommissionen opfordrer i den forbindelse til, at flere lande prioriterer konsolidering på udgiftssiden, eventuelt kombineret med reduktion af de mest forvridende skatter, med henblik på at øge vækst og investeringer.

For så vidt angår indtægtssiden er det vigtigt at sikre effektive og vækstvenlige skattesystemer, f.eks. ved omlægning af skat fra arbejde til forbrug, bolig og miljø, ved at udvide skattebaserne og forbedre skatteopkrævningen, gennem simplificering og øget transparens samt ved at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning. For så vidt angår udgiftssiden bør produktive offentlige investeringer og øvrige vækstvenlige udgifter prioriteres. Hurtige beslutninger om Kommissionens forslag til investeringsplan vil bidrage til at understøtte disse prioriteter. Landene bør ligeledes øge effektiviteten af deres eksisterende udgiftsprogrammer.

Kommissionen konkluderer, at Stabilitets- og Vækstpagten udgør den rette og fleksible ramme for at sikre langsigtet vækst i sammenhæng med holdbare offentlige finanser. Hvert land vurderes individuelt på basis af reglerne, og der tages højde for den særlige økonomiske situation og de nationale udfordringer, som følger af den aldrende befolkning, herunder pensions- og sundhedspolitikker, og det offentlige gældsniveau.

Strømlining af det europæiske semester

Kommissionen kommer også i vækstundersøgelsen med forslag til at strømline og styrke det europæiske semester mhp. at understøtte de tre søjler.

Det europæiske semester er blevet en central ramme for koordineringen af EU-landenes økonomiske politik og i forhold til at fremme reformindsatsen nationalt og på EU-niveau. Kommissionens overvågning under det europæiske semester har imidlertid vist, at manglende ejerskab har resulteret i et utilfredsstillende niveau for implementering af de landespecifikke anbefalinger, særligt når det gælder strukturreformer.

Målet med et reformeret europæisk semester er at øge effektiviteten af det økonomiske samarbejde i EU og bidrage til en bedre gennemførelse af de landespecifikke anbefalinger gennem øget politisk ejerskab, ansvarlighed og opbakning til processen samt styrket troværdighed og sammenlignelighed på tværs af medlemslande.

Mere konkret foreslår Kommissionen 1) at simplificere nogle af de eksisterende faser og udspil fra Kommissionen og give mere tid til at kommentere på Kommissionens analyser. Det overvejes f.eks. at offentliggøre en analyse om opfølgningen på de landespecifikke anbefalinger og den dybdegående analyse vedr. makroubalancer i ét samlet dokument per land allerede i marts 2) at strømline afrapporteringskrav til landene 3) at styrke den multilaterale dimension, bl.a. gennem flere multilaterale tematiske diskussioner hen over året med styrket tværgående eksamination af landenes reformindsatser, ligesom forbedret sammenlignelighed af reformindsats og resultater også vil kunne bidrage til øget kollegialt pres og 4) at styrke engagementet med andre aktører, bl.a. ved at nationale parlamenter, sociale parter og civilsamfundet involveres mere i implementeringen af de politikker, der bliver besluttet i EU og på nationalt niveau. Kommissionen lægger også op til en bredere dialog med de europæiske sociale parter og Europa-Parlamentet.

Nogle af Kommissionens første ideer vil blive testet og gennemført for det europæiske semester 2015, mens andre forslag ventes uddybet i de kommende måneder.

Varslingsrapporten 2015

Kommissionens varslingsrapport (Alert Mechanism Report – AMR) som led i makroubalanceproceduren for det europæiske semester for 2015 er offentliggjort den 28. november 2014. Varslingsrapporten indeholder et 'scoreboard' bestående af et begrænset antal makroøkonomiske og finansielle indikatorer, som skal give en indledende indikation på ubalancer i EU-landene.

På basis af dette års scoreboard med 2013-værdier for scoreboardts indikatorer lægger Kommissionen op til dybdegående analyser af i alt 16 EU-lande: For Kroatien, Italien og Slovenien vil Kommissionen vurdere, om tidligere identificerede uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer er reduceret, varer ved eller forværres. Det vil ske under hensyntagen til de politiktiltag, som landene tager for at imødegå ubalancerne. For Irland, Spanien, Frankrig og Ungarn, hvor Kommissionen tidligere har identificeret ubalancer og peget på behovet for beslutsomme politiktiltag, vil Kommissionen vurdere fortsatte risici forbundet med disse ubalancer. For Belgien, Bulgarien, Tyskland, Nederlandene, Finland, Sverige og UK, hvor Kommissionen tidligere har identificeret ubalancer, vil Kommissionen vurdere, om ubalancer fortsat gør sig gældende. Kommissionen vil også forberede dybdegående analyser af Portugal og Rumænien, som har afsluttet deres respektive økonomiske tilpasningsprogrammer medio 2014, og derfor nu indgår i overvågningen under makroubalanceproceduren.

Kommissionen bemærker i sin varslingsrapport, at der er fremskridt i EU-landene med at korrigere ubalancer. Kommissionen peger samtidig på, at ubalancer i landene fortsat er en alvorlig bekymring, hvilket understreger behovet for beslutsomme, tilstrækkelige og koordinerede politiktiltag i landene. Kommissionen bemærker, at høje betalingsbalanceunderskud i nogle medlemslande er reduceret eller vendt til betalingsbalanceoverskud samt at processen med at afhjælpe sårbarheder på balancerne fortsætter i alle sektorer i de fleste lande. Kommissionen bemærker, at den generelle forbedring af landenes konkurrenceevne er opløftende, og skyldes både tilpasninger i økonomierne og reformtiltag. Sikring af landenes konkurrenceevne vil ifølge Kommissionen være en udfordring, særligt for lande med store eksterne ubalancer. Kommissionen peger på, at høje niveauer af privat og offentlig gæld i mange lande fortsat udgør alvorlige sårbarheder for vækst, beskæftigelse og finansiell stabilitet. Kommissionen bemærker, at ledighed og en række andre sociale indikatorer fortsat befinder sig på bekymrende høje niveauer i flere lande.

Rapportens analyse af Danmark

Kommissionen bemærker om Danmark, at Kommissionen ikke på nuværende tidspunkt vil udarbejde en dybdegående analyse af Danmark. Kommissionen vurderer

således, at Danmark ikke længere er påvirket af ubalancer i makroubalanceprocedurens forstand. Dette er på linje med Kommissionens vurdering i sin dybdegående analyse af Danmark fra marts 2014 som led i sidste års makroubalanceprocedure. Kommissionen har udarbejdet en dybdegående analyse af Danmark som led i de tre foregående gennemførelser af makroubalanceproceduren, hvor Kommissionen har peget på udfordringer vedr. den høje danske private bruttogæld og den danske konkurrenceevne.

Kommissionen peger i sin varslingsrapport for 2015 på, at nogle indikatorer på makroøkonomiske ubalancer overskrider indikatorernes grænseværdier, jf. bilag 1. Det gælder indikatorerne vedrørende betalingsbalancen, eksportmarkedsandele og den private gæld. Kommissionen bemærker, at Danmarks overskud på betalingsbalancen har været stigende de senere år, hvilket ifølge Kommissionen afspejler en svag indenlandsk efterspørgsel ift. Danmarks primære handelspartnere. Kommissionen vurderer, at betalingsbalanceoverskuddet vil reduceres efterhånden som den økonomiske genopretning finder fodfæste. Kommissionen peger på, at Danmarks eksportmarkedsandele har udviklet sig positivt i 2013, og at omkostningsrelaterede indikatorer heller ikke peger på en forringelse af den danske konkurrenceevne. Kommissionen peger desuden på, at en høj privat gæld er et særkende ved den danske økonomi, og modsvares af høje aktiver såsom pensionsopsparinger og boliger. Kommissionen vurderer overordnet, at risici for finansiel og økonomisk stabilitet forbundet med det høje private gælds niveau er under kontrol.

Den videre proces

ECOFIN ventes på mødet den 9. december 2014 at have en drøftelse af varslingsrapporten mhp. input til Kommissionens videre dybdegående analyser. Kommissionens dybdegående analyser forventes at foreligge i foråret 2015. På den baggrund vil Kommissionen og ECOFIN drøfte og tage stilling til den videre håndtering af lande under makroubalanceproceduren. ECOFIN vil kunne vedtage mulige anbefalinger som led i de landespecifikke anbefalinger eller egentlige henstillinger under makroubalanceproceduren efter forslag fra Kommissionen alt efter ubalancerens karakter. Ingen lande har aktuelt henstillinger under proceduren.

Regeringens holdning til vækstundersøgelsen og varslingsrapporten 2015

Regeringen er generelt enig i Kommissionens forslag til en integreret tilgang til den økonomiske politik i EU, baseret på de tre hovedprioritetsområder, der er fremlagt i vækstundersøgelsen for 2015. Regeringens politik og reformdagsorden er generelt i overensstemmelse med Kommissionens prioriteter.

Regeringen støtter, at EU-landene holder fast i en ambitiøs reform- og konsolideringsdagsorden, differentieret på tværs af landene i lyset af deres respektive udfordringer.

Regeringen støtter også et øget fokus på at fremme investeringer i EU og vil som udgangspunkt gå positivt og konstruktivt ind i drøftelserne om Kommissionens forslag til en investeringsplan. Regeringen vil se nærmere på investeringsplanen og søge afklaring af en række forhold vedrørende planen, herunder særligt finansieringen. Regeringen finder, at fremme af investeringer først og fremmest handler om at skabe sunde rammebetingelser for at mobilisere private investeringer.

Regeringen kan generelt støtte forslag, der sikrer en mere effektiv overvågning af implementeringen af de landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester.

Det er generelt vigtigt, at overvågningen og eventuelt nye initiativer forankres i de allerede eksisterende rammer og processer for koordinering af medlemslandenes økonomiske politik, herunder særligt i det europæiske semester.

Regeringen støtter og lægger vægt på en troværdig og konsistent implementering af de reformerede regler i det økonomiske samarbejde. Det gælder også makroudbalancesproceduren som led i det europæiske semester for 2015.

Regeringen noterer sig, at Kommissionen ikke har til hensigt at udarbejde en ny dybdegående analyse af Danmark under makroudbalancesproceduren. Det er fortsat regeringens ambition at fastholde og styrke konkurrenceevnen, herunder gennem højere produktivitet, samt økonomisk og finansiell stabilitet i Danmark.

Regeringen vurderer, på linje med Kommissionen, at de senere års store overskud på vare- og tjenestebalancen bl.a. skal ses i lyset af en relativt svagere udvikling i den indenlandske efterspørgsel i Danmark – og dermed importen – sammenlignet med udviklingen i udlandet. Tager man højde for konjunktursituationen og eksporten af energi, vurderes handelsoverskuddet i Danmark således at blive noget mindre på længere sigt.

Den seneste økonomiske udvikling

I Kommissionens efterårsprognose fra den 4. november 2014 skønnes fremgangen i EU at fortsætte og langsomt tiltage de næste år. I kølvandet på krisen er det private forbrug og (især) investeringer i EU blevet holdt tilbage af et behov for konsolidering hos husholdninger, virksomheder og banker. Udviklingen ser dog ud til at vende de kommende år, hvor fremgang i den private efterspørgsel ventes at udgøre en stor del af den samlede økonomiske vækst. De finanspolitiske stramninger har været mindre i 2014 end de tidligere år og ventes at blive endnu mindre fremadrettet. Samlet er der udsigt til afdæmpede vækstrater i EU på 1,3 pct. i år, 1,5 pct. i 2015 og 2,0 pct. i 2016. Ledigheden ventes kun langsomt at falde over de kommende år.

I Kommissionens prognose for Danmark ventes en BNP-vækst på 0,8 pct. i 2014, drevet af en stigende privat efterspørgsel, mens eksporten holdes tilbage af en svag udvikling på eksportmarkederne. Genopretningen tager til i fart i 2015 og 2016 med en vækst på henholdsvis 1,7 pct. og 2,0 pct. I 2015 og 2016 ventes fremgangen primært drevet af den private efterspørgsel, som understøttes af de lave renter og den lave inflation. Eksporten ventes at tiltage i 2015 i takt med en forbedret udvikling på eksportmarkederne.

Kommissionen venter, at underskuddet på den offentlige saldo for Danmark bliver på 1,0 pct. af BNP i 2014, 2,3 pct. af BNP i 2015 og 2,0 pct. af BNP i 2016. Der skønnes dermed en vis margin til EU's 3 pct.-grænse i alle årene.

OECD tegner et omtrent tilsvarende konjunkturbillede af Danmark, men venter en lidt langsommere genopretning i *Economic Outlook* af 25. november 2014. Konkret regner OECD med en vækst på 0,8 pct. i 2014, 1,4 pct. i 2015 og 1,8 pct. i 2016. Regeringen vil fremlægge en ny prognose for dansk og international økonomi i *Økonomisk Redegørelse* i december 2014.

Status for opfølgning på de landespecifikke anbefalinger for Danmark

Som afslutning på det europæiske semester 2014 vedtog Rådet den 8. juli 2014 et sæt landespecifikke anbefalinger, som indebærer at Danmark anbefales:

1. efter korrektionen af det uforholdsmæssigt store budgetunderskud, at fortsætte en vækstvenlig finanspolitisk strategi og bevare en sund finanspolitisk position, der sikrer at det mellemfristede mål (MTO) for den strukturelle saldo fortsat efterleveres gennem hele konvergensprogramperioden.
2. at tage yderligere tiltag for at fremme beskæftigelsesegnetheden for personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet; at forbedre de ud-

dannelsesmæssige resultater, særlig for unge med indvandrerbaggrund, og effektiviteten i erhvervsuddannelserne; at lette overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet, herunder gennem en mere udbredt brug af arbejdspladslæring og praktikpladser.

3. at øge indsatsen for at fjerne adgangsbarrierer og reducere lovgivningsmæssige barrierer mhp. at øge konkurrencen i den indenlandske service-sektor, navnlig inden for detailhandel og bygge- og anlægssektoren, som anbefalet af Produktivitetskommissionen.

Nedenfor følger en foreløbig status for regeringens opfølgning på anbefalingerne for Danmark. Regeringen har generelt samme syn som Kommissionen på behovet for reformer og en ansvarlig økonomisk politik, fordi det er den bedste vej til at sikre arbejdspladser, vækst, lavere gæld og høj velfærd for alle borgere i Danmark.

1. Finanspolitik

Regeringen har planlagt den økonomiske politik, så den overholder Budgetloven samt EU's finanspolitiske regler, herunder Stabilitets- og Vækstpagten og Finanspagten. En ansvarlig økonomisk politik er afgørende for at fastholde tilliden til dansk finanspolitik og dansk økonomi og understøtte et fortsat lavt renteniveau.

Finanspolitikken skønnes at overholde Stabilitets- og Vækstpagtens 3 pct.-grænse for det offentlige underskud. De seneste nationale skøn (fra Økonomisk Redegørelse i august) for underskuddet lyder på 1,2 pct. af BNP i 2014 og 3,0 pct. af BNP i 2015. Regeringen har i oktober indgået en politisk forståelse om en pensionspakke, som isoleret set skønnes at reducere underskuddet med ca. ¾ pct. af BNP i 2015 og dermed skabe en vis margin ift. 3 pct.-grænsen. Opdaterede skøn for de offentlige finanser ventes offentliggjort i Økonomisk Redegørelse i december.

Budgetloven implementerer bl.a. Finanspagtens budgetbalanceregulering, således, at det årlige strukturelle offentlige underskud højst må udgøre ½ pct. af BNP – svarende til Danmarks nationalt fastsatte mellemfristede mål for de offentlige finanser (MTO) med mindre, der foreligger exceptionelle omstændigheder. Med budgetloven følger ligeledes et nyt udgiftspolitisk styringssystem med bindende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Det er hensigten, at udgiftslofterne sammen med økonomiske sanktionsmuligheder skal forhindre overskridelse af budgetterne. Det strukturelle offentlige underskud forventes at blive på ½ pct. af BNP i 2015, hvilket svarer til budgetlovens grænse.

2. Beskæftigelse og uddannelse

Det er regeringens ambition at fastholde en høj beskæftigelse og forbedre mulighederne for, at personer på offentlig forsørgelse kommer tilbage i beskæftigelse eller i uddannelse. Der er over de seneste tre år gennemført flere arbejdsmarkeds- og beskæftigelsesreformer, herunder reform af førtidspension og fleksjob (juni 2012), skattereform (juni 2012), SU-reform (april 2013), kontanthjælpsreform (april 2013), sygedagpengereform (december 2013) og reform af beskæftigelsesindsatsen (juni 2014). Disse reformer ventes at bidrage til en stigning i arbejdsudbuddet frem mod 2020.

Førtidspension- og fleksjobreformen trådte i kraft den 1. januar 2013. Målet med reformen er at fastholde flest mulige på arbejdsmarkedet. Adgangen til førtidspension begrænses for personer under 40 år, som i stedet tilbydes nyoprettede ressourceforløb. Reformen medfører endvidere, at fleksjobordningen målrettes personer med lille arbejdsevne, samt at tilskuddet omlægges. De organisatoriske strukturer er på plads og reformen er nu under gennemførelse i de enkelte kommuner. Antallet af tilkendelser af førtidspension er faldet med 50 pct. fra 1. kvartal 2013 til 1. kvartal 2014. Siden januar 2013 er der etableret 5.000 nye fleksjobs og 8.000 nye minifleksjobs.

Kontanthjælpsreformen, som trådte i kraft den 1. januar 2014, har fokus på at få unge under 30 år i uddannelse, og derigennem få bedre mulighed for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, og på at få voksne over 30 år i arbejde. Reformen har resulteret i et væsentligt fald i antallet af unge, der modtager kontanthjælp, og en samtidig øget indstrømning i uddannelsessystemet.

Sygedagpengereformen trådte i kraft den 1. juli 2014. Reformen sikrer, at sygemeldte personer kan modtage offentlig forsørgelse i hele deres sygdomsforløb, idet varighedsbegrænsningen afskaffes. Personer, der mister retten til sygedagpenge, og som fortsat vurderes uarbejdsdygtige på grund af sygdom, vil overgå til et jobafklaringsforløb.

Regeringen har senest i juni 2014 indgået en aftale om en reform af beskæftigelsesindsatsen. Det overordnede mål er, at beskæftigelsesindsatsen til enhver tid skal understøtte, at Danmark har et velfungerende og fleksibelt arbejdsmarked med lav strukturel arbejdsløshed og høj beskæftigelse. Reformen skal sikre, at ressourcerne bruges på en bedre og mere effektiv måde, så flere ledige kommer hurtigst muligt i varigt job. Samtidig skal reformen sikre, at beskæftigelsessystemet har fokus på virksomhedernes behov for arbejdskraft og reel jobformidling, og at kommunerne og a-kasserne får flere frihedsgrader til at tilrettelægge en individuelt tilpasset indsats for ledige. Der bliver også med reformen taget en række initiativer med henblik på at styrke uddannelsesindsatsen for de ledige.

De gennemførte og planlagte arbejdsmarkedsreformer forventes både at styrke tilskyndelsen til at arbejde og at styrke arbejdsmarkedstilknytningen for bl.a. unge, seniorer, etniske minoriteter, personer med nedsat arbejdsevne, langtidsledige og lavtuddannede.

Regeringen har endvidere nedsat Carsten Koch-udvalget, som har til formål at gennemføre en udredning af beskæftigelsesindsatsen i Danmark, bl.a. med henblik på at sikre en beskæftigelsesindsats der bringer den enkelte ledige i varig beskæftigelse hurtigst muligt. Udvalgets anden fase omfatter beskæftigelsesindsatsen for de ikke-arbejdsmarkedsparede, herunder kontanthjælpsmodtagere samt personer på sygedagpenge, ledighedsydelse og revalidering. Udvalget forventes at fremsætte sine anbefalinger primo 2015.

Foruden arbejdsmarkedsreformerne, har regeringen gennemført en række reformer på uddannelsesområdet.

Reformen af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse fra april 2013 har til formål at sikre et fortsat velfungerende og effektivt SU-system, der understøtter hurtigere studie gennemførelse og målretter SU'en. De enkelte initiativer i reformen træder løbende i kraft begyndende 1. januar 2014.

I juni 2014 blev reformen af erhvervsuddannelserne vedtaget i Folketinget. Reformen træder i kraft i august 2015. Målet er at øge kvaliteten i erhvervsuddannelserne, at sikre at flere unge vælger og færdiggør en erhvervsuddannelse samt at sikre bedre muligheder for, at eleverne opnår et højere fagligt niveau. Reformen indebærer bl.a. en fortsat indsats for flere praktikpladser, som bygger videre på den politiske aftale indgået i forbindelse med finansloven for 2013 om en styrkelse af uddannelsesgarantien og indsatsen for praktikpladser. De konkrete elementer i reformen forventes at få fuld effekt over de kommende år.

Folkeskolereformen, der skal sikre, at alle elever uanset social baggrund trives og bliver så dygtige, de kan, er trådt i kraft fra skoleåret 2014/2015.

Med disse reformer og initiativer på hhv. beskæftigelses- og uddannelsesområdet er regeringen godt i gang med at med at imødegå de udfordringer, som den landespecifikke anbefaling peger på.

3. Konkurrence

Flere af initiativerne i regeringens konkurrencepolitiske udspil (oktober 2012) er nu gennemført, bl.a. med henblik på at styrke konkurrencelovgivningen og øge konkurrencen i hjemmemarkedsorienterede erhverv. Den styrkede konkurrencelov og straffelov, der bl.a. skærper sanktionerne for at overtræde konkurrenceloven, trådte i kraft den 1. januar 2013. Den nye lov om fremme af konkurrence på elmarkedet, vedtaget i juni 2012, ventes fuldt implementeret i 2015. Der er ligeledes vedtaget en ny, mere fleksibel autorisationslov, der trådte i kraft den 2. juni 2014. Formålet er bl.a. at øge konkurrencen og reducere de administrative byrder for virksomhederne på el-, vvs- og kloakinstallationsområdet.

Fra det konkurrencepolitiske udspil er ligeledes gennemført initiativer mhp. at øge konkurrencen om de offentlige opgaver. Der er vedtaget forenklede regler for levering af hjemmehjælp og oprettet et mere effektivt klagesystem ved udbud, som er med til at give kortere sagsbehandlingstid. Der er ligeledes iværksat en forstærket vejledningsindsats om udbudsreglerne. Rådet for Offentligt-Privat samarbejde, som regeringen nedsatte i april 2013, igangsætter løbende nye initiativer, der skal styrke samarbejdet om de offentlige opgaver. Regeringen har endvidere nedsat et udvalg, der ventes at komme med forslag ultimo 2014 til implementering af EU's udbudsdirektiv. Et forslag til en dansk udbudslov ventes fremsat i Folketingsåret 2014-2015.

Vækstpakke 2014 er den første opfølgning på Produktivitetskommissionens anbefalinger. Aftalen om vækstpakken fra juni 2014 indeholder mere end 90 initiativer, der skal styrke produktivitet og konkurrencekraft i Danmark. Kombineret med *Vækstplan DK* fra 2013, skønnes initiativerne at løfte velstanden i Danmark med omkring 11,5 mia.kr. i 2020. Initiativerne skal bidrage til at gøre det nemmere og billigere at være virksomhed; styrke virksomhedernes adgang til finansiering; sikre lavere priser for forbrugere og virksomheder; og sikre flere dygtige medarbejdere og mere avanceret produktion. Nogle af initiativerne handler om at sikre højere produktivitet og billigere produkter i byggebranchen og mere effektive serviceerhverv.

Som opfølgning på produktivitetskommission, følger regeringen op med yderligere analytisk arbejde mhp. at identificere mulige initiativer, der kan reducere de økonomiske byrder for virksomhederne og styrke konkurrencen.

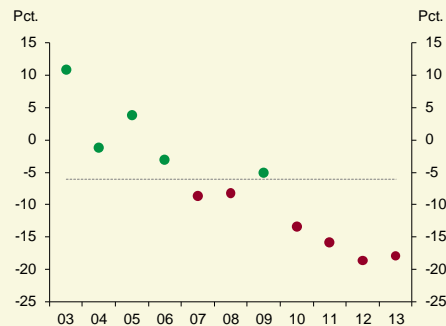
Regeringen fremlagde senest i november 2014 en byggepolitisk strategi med 34 konkrete initiativer, der skal bidrage til at håndtere konkrete udfordringer inden for byggeriet. Strategien sætter fokus på regelforenkling, konkurrenceforbedringer og omkostningseffektivitet. Strategien har fem indsatsområder: 1) kvaliteten i reguleringen af byggeriet 2) styrket konkurrence i byggeriet 3) effektivt offentligt byggeri 4) vækst på tværs af værdikæden og 5) bæredygtigt byggeri.

En mere detaljeret gennemgang af opfølgningen på de landespecifikke anbefalinger for Danmark vil fremgå af regeringens nationale reformprogram for 2015, der forventes offentliggjort i april 2015.

Bilag 1 – udviklingen i scoreboard-indikatorer for Danmark for 2003-2013¹²

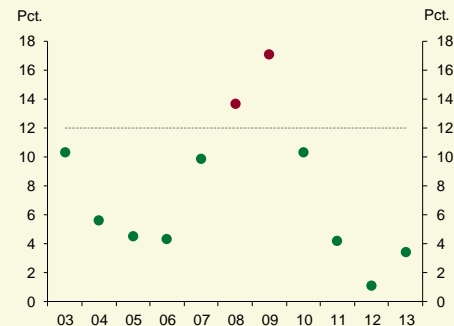
Figur 1
Eksportmarkedsandele

Anm.: Hvert punkt på grafen angiver den kumulerede ændring over de seneste 5 år. En positiv værdi udtrykker en stigning i Danmarks relative eksportandel ift. den samlede globale eksport. En negativ værdi udtrykker en reduktion i Danmarks relative eksportandel. Tærskelværdi på -6 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

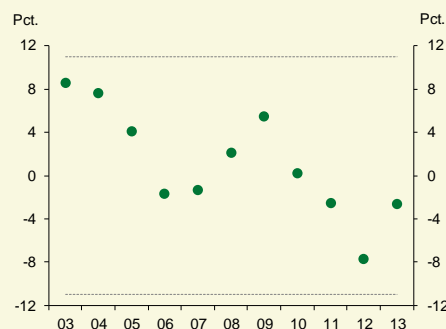
Figur 2
Nominelle enhedslønnomkostninger

Anm.: Hvert punkt på grafen angiver den kumulerede ændring over de seneste 3 år. Tærskelværdi på 9 og 12 pct. for hhv. euro- og ikke-eurolande. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

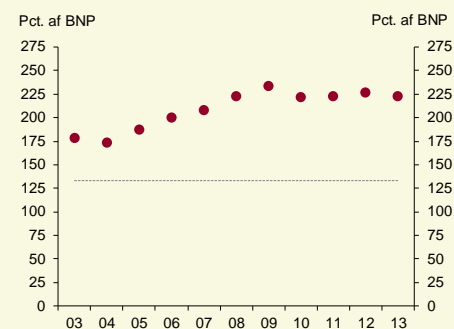
Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 3
Reale effektive valutakurs

Anm.: Hvert punkt på grafen angiver den kumulerede ændring over 3 år. En positiv værdi udtrykker en styrkelse (appreciering) af kronens effektive værdi ift. 35 andre industrialiserede lande, dvs. kronekursen, når der tages højde

Figur 4
Privat bruttogæld

Anm.: Tærskelværdi på 133 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

¹ Det bemærkes, at makroudbalanceproceduren blev gennemført første gang som led i det europæiske semester for 2012, hvor scoreboardet var baseret på 2010-landeværdier for de respektive lande. De respektive tærskelværdier for de enkelte indikatorer er derfor vist i en periode fra 2003-09, hvor makroudbalanceproceduren ikke var etableret.

² Der henvises til samlenotat forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN d. 10. december 2014 for en nærmere beskrivelse af de enkelte indikatorer i scoreboardet.

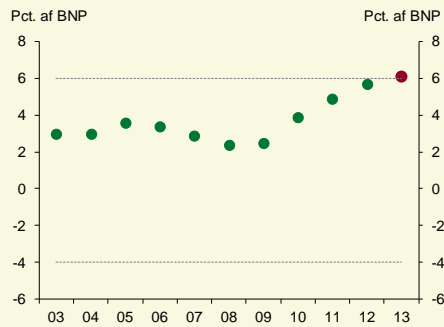

for den relative prisudvikling overfor andre lande. En negativ værdi udtrykker en forringelse (depreciering) af kronens effektive værdi. Tærskelværdi på +/-11 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen

Kilde: Kommissionen/Eurostat

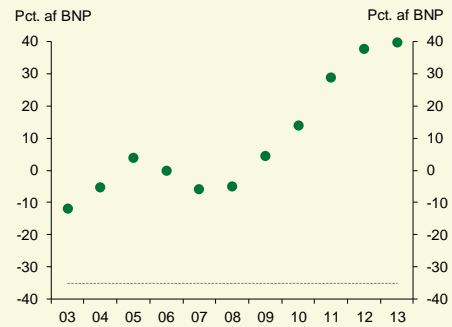
Figur 5
Betalingsbalancen

Anm.: Tærskelværdi på -4 pct. af BNP for betalingsbalanceunderskud og 6 pct. af BNP for overskud. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

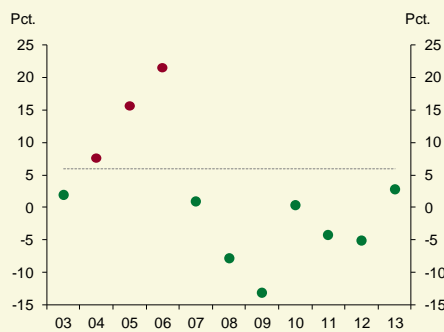
Figur 6
International nettoinvesteringsposition

Anm.: Tærskelværdi på -35 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

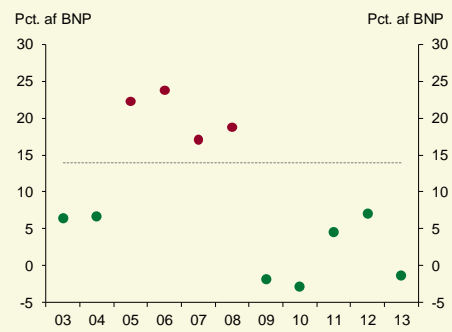
Figur 7
Boligpriser

Anm.: Årlige ændring. Tærskelværdi på 6 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 8
Vækst i privat kreditgivning

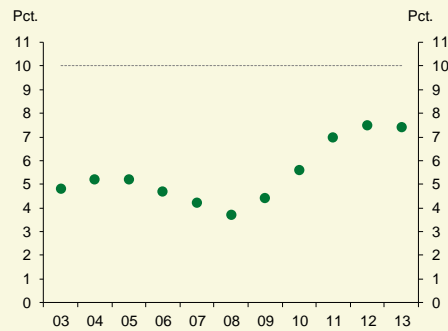

Anm.: Tærskelværdi på 14 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

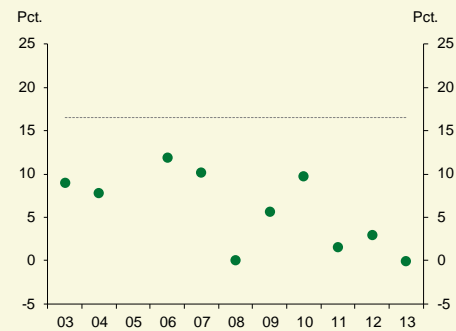
Figur 9
Ledighed

Anm.: Hvert punkt på grafen viser et gennemsnit af ledighedsraten over de seneste 3 år. Tærskelværdi på 10 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

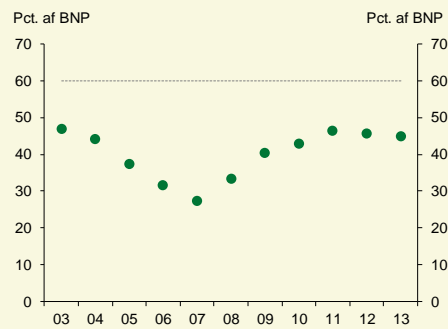
Figur 10
Vækst i den finansielle sektors forpligtelser

Anm.: Årlige ændring. Tærskelværdi på 16,5 pct. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat

Figur 11
Offentlig bruttogæld

Anm.: Tærskelværdi på 60 pct. af BNP. En grøn markering er udtryk for, at værdien for det givne år ikke overskrider tærskelværdien. En rød markering er udtryk for, at værdien for det givne år overskrider tærskelværdien.

Kilde: Kommissionen/Eurostat